

YHDYSKUNTALAUTAKUNTA

1000e	TP 2025	TA 2026 + Muutos	TA 2027
Toimintatulot (ulk)	11 946	6 339	5 973
Toimintamenot (ulk)	-21 933	-21 640	-21 908
Toimintakate (netto)	-9 987	-15 301	-15 935
Toimintatulot* (ulk ja sis)	30 710	24 193	22 983
Toimintamenot* (ulk ja sis)	-22 182	-21 923	-22 251
Toimintakate (netto ulk ja sis)	8 528	2 269	733
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-9 840	-8 621	-9 425
Muut lask. vyörytyskustannukset	-626	-570	-401
Kokonaiskustannukset (ulkoiset-, sisäiset- ja vyörytys menot sekä poistot)	-32 648	-31 114	-32 076

* valtuustoon nähden sitovat erät

YHDYSKUNNAN HALLINTO JA ALUEELLISET PALVELUT

Hallinto vastaa palvelualueen yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista, lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta, tietohallintopalveluista ja luottamushenkilöiden koulutuksesta. Palvelualueen hallinnon alla on kuntakeskuksen kehittämisen sekä Sääksjärven kehittämisen hankkeet, joiden toteuttaminen läpileikkaa koko palvelualueen.

Hallinnon ja alueellisten palveluiden alaisuuteen kuuluu myös ympäristöterveydenhuollon seudullinen yhteistyö. Ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkintähuolto hoidetaan seutukunnallisesti kuuden kunnan kesken (Pirteva). Isäntäkuntana toimii Pirkkala. Ympäristöterveydenhuolto turvaa ohjauksen ja valvonnan keinoin kuntalaisille turvalliset ja terveelliset elintarvikkeet, asuinolot, elinympäristön, kulutustavarat ja kuluttajapalvelut.

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Aika- taulu	Toimen- pi-deoh- jelma
Rakennamme viihtyisää asuinympäristöä	Mahdollistetaan asuinalueiden kestävä ja yhteisöllinen rakentaminen ja arki	Ilmastoviisaan ja yhteisöllisen asuinalueen rakentamisen toimintamalli käytössä kyllä/ei Asumistyytyväisyys, NPS (Tampereen kaupunkiseutu) - tavoitteena kaupunkiseudun paras sijoitus.	2027–	Hyvinvointiohjelma
	Kehitetään keskustan alueen ja taajamien kulkureittejä ja opastusta. Toteutetaan kulkureittien ja kunnan kiinteistöjen esteettömyyskartoituksia vuosittain.	Esteettömyyskartoituksia väh. 2 vuodessa Penkkikartoitus kulkureiteille toteutettu kyllä/ ei	2027– 2029	Hyvinvointiohjelma
	Sääksjärven keskustan palvelu- ja asumisratkaisujen toteuttaminen	Torikorttelin asemakaava valmis (kyllä/ ei) Torikorttelin infrasuunnittelu valmis (kyllä/ei)	2026– 2029	Elinvoimaohjelma

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Aika- taulu	Toi- menpi- deoh- jelma
Vahvistamme kestäviä liik- kumisen muotoja	Sääksjärven aseman toteuttami- nen	Aseman suunnitelma on valmis (kyllä/ei) Aseman rakentaminen käynnistetty (kyllä/ei)	2026– 2029	Elinvoi- maoh- jelma
Rakennamme viihtyisää asuinypä- ristöä	Lempäälän keskustan yleissuunni- telman päivittäminen ml. asumis- ratkaisut, palvelut, torialue ja vi- heralueet	Yleissuunnitelma päivi- tetty (kyllä/ei)	2027– 2028	Elinvoi- maoh- jelma
Vahvistamme kestäviä liik- kumisen muotoja	Liityntäpysäköintisuunnitelman laatiminen edistämään julkisen lii- kenteen käyttöä	Liityntäpysäköintisuun- nitelma valmis (kyllä/ei)	2027	Elinvoi- maoh- jelma

Palvelusuunnitelma

Kuntakeskuksen kehittämistä jatketaan ja kortteleiden kehitystyö jatkuu. Aluetta kehitetään vetovoimaiseksi ja mahdollistetaan palveluiden sijoittuminen alueelle. Rakentamisen suhdanne vaikuttaa vahvasti hankkeiden käynnistymiseen, mutta suunnittelemme aluetta eteenpäin tulevia hankkeita varten ja teemme työtä uusien hankkeiden käynnistämiseksi.

Sääksjärven kehittämistä jatketaan. Tehdään edunvalvontatyötä VT3 hankkeen, Tampereen seudun 2-kehän ja pääradan suunnittelun ja rahoituksen osalta. Sääksjärven keskustan kehittämistä viedään eteenpäin hyväksytyn yleissuunnitelman pohjalta ja keskustassa käydään neuvotteluja kiinteistökehityshankkeiden käynnistämiseksi. Sääksjärven Lehtivuoren, torikorttelin ja aseman asemakaavoja viedään eteenpäin. Sääksjärven aseman suunnittelua viedään eteenpäin MAL hankkeena yhteistyössä Väyläviraston kanssa.

TILAT JA RAKENNUTTAMINEN

Tilat ja rakennuttaminen hallinnoi kunnan kiinteistöomaisuutta ja vuokraa tilat kunnan sisäisille ja ulkoisille asiakkaille. Tilat ja rakennuttamisessa huolehditaan kunnan kiinteistöjen ja liikuntapaikkojen kunnossapidosta, käytettävyydestä ja arvon säilymisestä mahdollisimman laadukkaasti. Kunnossapidon työt tilataan konserniyhtiö Lekitek Oy:ltä tai yksityisiltä toimijoilta.

Tilat ja rakennuttaminen hoitaa talonrakennus- ja liikuntapaikkainvestointien rakennuttamisen. Hankinnat kilpailutetaan hankintalainsäädännön mukaisesti. Kaikessa palveluostamisessa toteutetaan parempaa kokonaishallintaa ja seuranta.

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Toimenpideohjelma
Rakennamme viihtyisää asuinympäristöä	Luodaan kunnan esteettömyysperiaatteet ja vahvistetaan esteettömyysosaamista poikkihallinnollisesti.	Esteettömyysperiaatteet luotu kyllä/ ei. Esteettömyysosaamista vahvistavia tilaisuuksia järjestetään vähintään kolme vuosittain.	2027–	Hyvinvointiohjelma
Panostamme virkistysalueisiin ja lähimatkailuun	Edistetään arkiliikkumista liikunta-alueilla, liikuntapaikoilla, puistoissa, leikkialueilla, koulujen ja päiväkotien pihalla, vesistöjen äärellä ja reiteillä.	Kävijämäärälaskurien mittaukset hiihtoladuilla ja ulkoilureiteillä, vähintään 10 mittauspistettä/vuosi (kyllä/ei). Varattavien liikuntapaikkojen käyttöaste mitataan ja raportoidaan varausten mukaan (kyllä/ei).	Jatkuva	Hyvinvointiohjelma
	Matkailukohteiden ja vesistömatkailun edistäminen yleissuunnitelman mukaisesti kohteina Myllyrannan ja kanavan alue, Hääkiven alue ja Birgitan polku	Toteutuneet/parannetut toimet (väh. 4 kpl/a)	2027–2029	Elinvoimaohjelma
	Kuokkalan ja Hakkarin matkailualueen palveluiden ja käytön edistäminen ml. museotoiminta ja palvelut,	Tuiskuntalo osaksi Kuokkalan museoraitin matkailun	2026–2029	Elinvoimaohjelma

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Aika-taulu	Toimenpideohjelma
	arboretum ja kesäteatteri sekä liikuntamahdollisuudet	edistämistä kunnostamalla ja osittaisella ulosvuokrauksella. kyllä/ei Hakkarin arboretumia kunnostetaan vaiheittain laaditun suunnitelman mukaisesti. kyllä/ei Museoraitin ja alueen tapahtumien kävijämäärässä tavoitellaan kasvua (nyk. noin 5000/a).		

Palvelusuunnitelma

Kiinteistöjen ylläpito:

Toimintatuotot laskevat n. 124 000 euroa vuoden 2026 tasosta.

Merkittävimpana muutoksena vuokratuottojen laskuun vaikuttaa myynnissä olevan Kuljun terveyskeskuksen vuokratulojen poistuminen. Piipoon tilan vuokraamisesta luopuminen vähentää vuokratuloja ja vuokrakuluja samassa suhteessa. Lisää vuokratuottoja on saatu muiden kiinteistöjen osalta mm. Rantalan saunan, Piippokeskuksen juhlatilan tilojen ja Saikantalons oppilashuollon tilojen ulosvuokrauksella, aktiivisella tyhjien tilojen markkinoinnilla yhdessä Lempäälän kehityksen kanssa sekä ulosvuokraushintojen tarkistuksilla vastaamaan kunnan ulosvuokrausperiaatteita.

Kiinteistöjen ylläpitokulut pienenevät n. 122 000 euroa vuoden 2026 tasosta. Saikantalons kulut on laskettu koko vuodelle, Moision vuokrakoulu, sekä Myllykolun ja Kivitaskun päiväkodit ovat poistuneet kunnan käytöstä. Hakkarin koulun käyttöön on otettu takaisin siirtokelpoinen Kielege-rakennus peruskorjauksen väistötilaksi.

Lekitekin palkankorotukset ja kiinteistöjen neliömäärän lisääntyminen kasvattavat siivouksen ja kiinteistönhoidon osalta ylläpitomenoja n. 85 000 euroa. Siivouspalveluiden osalta palvelutaso laskettiin vuodelle 2026, samaa palvelutasoa jatketaan vuonna 2027.

Energian- ja sähkönkulutuksen osalta kulukasvua on huomioitu n. 290 000 euroa. Nostossa on huomioitu kiinteistöjen neliömäärän lisääntyminen, Hakkarin koulun tehostetusta

ilmanvaihdesta johtuva lisäkulu sekä sähkön ja veden hinnan nousuennusteet. Sähkönhinnan korotukseksi on huomioitu 5 % korotus, veden- ja jäteveden osalta 8 % korotus, kaukolämmön on ennustettu pysyvän vuoden 2026 tasolla. Talousarviossa on huomioitu energiansäästötoimenpiteet kuten Hakkarin liikuntahallin peruskorjauksen myötä pienentynyt energiankulutus. Säästöä syntyy pitkäjänteisellä energiansäästötyöllä, vuonna 2026 on käynnistynyt kiinteistöjen energia-katselmuksien teko omana työnä, millä kartoitetaan lisää säästömahdollisuuksia.

Vuokra- ja leasing-kulut pienenevät n. 700 000 euroa, mikä johtuu käytöstä poistuneista kiinteistöistä, Nurmen koulun lunastuksesta ja Lempäälä-talon irtokalusteiden leasing-vuokran poistumisesta.

Kiinteistöjen ylläpitokulujen pienentämiseksi tarkastellaan kiinteistöjen myyntiä kiinteistö- ja toimitilaohjelman päivityksen yhteydessä. Lisäksi tarkastellaan markkinoilla toimivien vuokrattujen kiinteistöjen siirtämistä Kuntakiinteistöt Oy:lle.

Kiinteistöjen kunnossapito ja rakennuttaminen:

Kiinteistöjen kunnossapidon määrärahavarausta on laskettu 15 000 euroa vuoden 2026 tasosta. Määrärahassa on huomioitu mm. akuutit sisäilmakorjaukset ja edellisiltä vuosilta siirtyneitä kunnostustöitä.

Rakennuttamisen kulut pienenevät n. 100 000 euroa, koska purkukuluille ei ole varattu määrärahoja. Asiantuntijapalveluihin on varattu määrärahoja tulevien hankkeiden valmisteluun, kuten Moision koulun uuden liikuntahallin suunnitteluun ja selvityksiin sekä Hääkiven matkailun edistämiseen.

Liikunta-alueet:

Tuloja kasvatetaan n. 6 000 euroa nostamalla ulkoliikunta-alueiden vuokria n. 5 %.

Liikunta-alueiden kulut nousevat 40 000 euroa vuoden 2026 tasosta. Korotus johtuu pääosin Leikitekin palkankorotuksista ja Birgitan polun kunnostukseen osoitetusta määrärahasta (20 000 €). Birgitan polku viettää vuonna 2027 30-vuotisjuhlavuotta.

Avustukset:

Traficom on myöntänyt Lempäälän kunnalle valtionavustusta polkupyörätelineiden hankintaan kunnan kiinteistöille. Avustuksen piiriin kuuluvat Hakkarin koulu ja Hakkarin liikunta-alueet on suunniteltu toteutettavan vuonna 2027. Talousarvioon on varattu polkupyörätelineiden hankintaan ja asennukseen 30 000 euroa käyttötalouteen, millä toteutetaan Hakkarin liikunta-alueelle asennettavat polkupyörätelineet. Hakkarin koulun polkupyörätelineille on varattu 80 000 euroa Hakkarin koulun investointimäärärahaan. Avustussumma on 50 % kuluista. Avustus on käytettävissä vuoteen 2028. Vuonna 2028 toteutettavat kohteet tarkennetaan vuoden 2028 talousarvion yhteydessä.

Business Finland on myöntänyt Lempäälän kunnalle energiatukirahoituksen valtionavustusta energiakatselmuksien tekoon. Tuki on enintään 50 % hyväksytyistä kokonaiskustannuksista 44 203 euroa. Energiakatselmukset ovat osa kunnan energiatehokkuustyötä, katselmusten avulla tunnistetaan mm. potentiaaliset energiansäästökohteet. Katselmukset toteutetaan pääosin omana työnä. Tarvittaviin asiantuntijapalveluihin on varattu vuodelle 2027 15 000 euroa. Tukimaksu tullaan hakemaan vuodelle 2028.

TONTTI- JA MITTAUSPALVELUT

Tontti- ja mittauspalvelut tarjoaa mittaus-, kartta- ja paikkatietopalveluja sekä kunnan oman suunnittelun ja rakentamisen että ulkopuolisten toimijoiden tarpeisiin sekä vastaa kunnan maaomaisuuden hallinnasta, asuin- ja yritystonttien luovutuksesta ja vuokraamisesta, kunnan maaomaisuuden hallintaan liittyvistä sopimuksista sekä kunnan maaomaisuuden osto- ja myyntiprosessista.

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Toimenpideohjelma
Rakennamme toimivat puitteet	Maapohjien strategiset hankinnat yritys- ja teollisuustonttien toteuttamiseksi	Yritystoimintaan soveltuvan ostetun maan määrä 20 ha/v. Vuokratut ja myydyt yritys- ja teollisuustontit (tavoite 3 kpl)	2027–2029	Elinvoimaohjelma
Rakennamme viihtyisää asuin-ympäristöä	Ehkäistään alueellista eriytymistä suunnittelun ja palveluiden kehittämisen kautta	Kohtuuhintaisen asumisen hankkeiden käynnistymisen eri puolille kuntaa (1 kpl/v)	Jatkuva	Hyvinvointiohjelma

Palvelusuunnitelma

Toiminnan painopisteenä on maapohjien strateginen hankinta kunnan kasvun sekä uusien yritys- ja teollisuusalueiden toteuttamisen mahdollistamiseksi. Maanhankintaa kohdennetaan strategisille kasvu- ja elinkeinoalueille yhteistyössä maankäytön suunnittelun, elinvoimapalveluiden ja Lempäälän Kehitys Oy:n kanssa. Tavoitteena on turvata riittävä raakamaa- ja tonttivaranto, vahvistaa yritys- ja teollisuusalueiden toteuttamismahdollisuuksia sekä varmistaa maaomaisuuden tehokas ja taloudellisesti kestävä hallinta.

Tontinluovutusperiaatteiden kokonaisuudistus on yksi tehtäväalueen keskeisistä kehittämistoimenpiteistä. Tonttien luovutuksessa kiinnitetään erityistä huomiota yritys- ja teollisuustonttien tarjonnan kehittämiseen, tonttivarannon hallintaan sekä luovutettujen tonttien rakentumisen seurantaan. Samalla kehitetään maaomaisuuden, maanvuokrasopimusten ja muun kiinteistöomaisuuden hallintaa sekä niihin liittyviä toimintatapoja ja digitaalisia palveluja.

Tontti- ja mittauspalvelut osallistuu aktiivisesti kunnan strategisten maankäytön hankkeiden valmisteluun sekä kaavoituksen, kunnallistekniikan ja elinkeinoelämän tarvitsemien maa- ja kiinteistöjärjestelyiden toteuttamiseen. Tehtäväalue vastaa osaltaan maapoliittisten linjausten

toteuttamisesta sekä valmistelee tarvittavia maanhankintaan, kiinteistökauppoihin, maanvuokraukseen, maankäyttösopimuksiin ja muihin kiinteistöjärjestelyihin liittyviä päätöksiä.

Mittauspalveluissa jatketaan rakennusten paikan- ja korkeusaseman merkintöjä, sijaintikatselmuksia, maastomittauksia sekä kaavoituksen, rakentamisen ja yhdyskuntatekniikan tarvitsemien kartta- ja paikkatietoaineistojen ylläpitoa. Paikkatietojärjestelmien, mittausaineistojen ja kiinteistötietojen laatua sekä ajantasaisuutta kehitetään edelleen. Samalla valmistaudutaan valtakunnallisten rakennetun ympäristön tietojärjestelmien sekä tietomallipohjaisten toimintatapojen käyttöönottoon. Tavoitteena on tehostaa toimintaa, parantaa tietojen saatavuutta ja varmistaa laadukkaat palvelut kuntalaisille, yrityksille sekä kunnan sisäisille toimialoille.

INFRAPALVELUT

Tehtäväalueen tavoitteena on liikenne- ja viherinfrastruktuurin suunnittelu, toteuttaminen ja kunnossapito laadukkaasti, ympäristöä säästävästi ja kustannustehokkaasti siten, että vähennetään ympäristövaikutuksia sekä tarjotaan viihtyisiä elämisen ja liikkumisen edellytyksiä. Loppu-
tuotteina ovat korkeatasoiset asuin-, yritys- ja yleiset alueet sekä kunnallistekniset järjestelmät.

Infrapalvelut hoitaa liikenneväylä- ja viheralueinvestointien rakennuttamisen. Hankinnat kilpailutetaan hankintalainsäädännön mukaisesti.

Tehtäväalueella huolehditaan kaikille avoimen joukkoliikenteen palvelutason toteutumisesta yhdessä seudullisen viranomaisen (Nysse) kanssa sekä ikääntyvien ja liikuntarajoitteisten kuntalaisten liikkumista tukevan palveluliikenteen toiminnasta.

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Aika- taulu	Toi- menpi- deoh- jelma
Rakennamme viihtyisää asuinympäristöä	Edistetään liikenneturvallisuutta ”turvallinen järjestelmä” –ajattelumallia hyödyntäen (safe system)	Liikenteen rauhoittamisperiaatteet päivitetty kyllä/ei. Tarkastellut liikenneturvallisuuskohteet (kpl). Tavoite 10 kpl vuosittain. Henkilö- tai materiaalivahinkoon johtaneet vuosittaiset onnettomuudet. Tavoite 0.	2026–	Hyvinvointiohjelma
Vahvistamme kestäviä liikumisen muotoja	Edistetään kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita	Kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman mukaisten toimenpiteiden seuranta ja raportointi tehty vuosittain kyllä/ei Kulutapaosuuden kasvun seuranta valtion avustusta saaduissa kohteissa. Mittaukset suoritettu kyllä/ei. Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita parantavat infrahankkeet. Tavoite 75 %-osuus liikenneväylät ja viheralueet hankkeista.	2026–	Hyvinvointiohjelma

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Aika- taulu	Toi- menpi- deoh- jelma
Rakennamme toimivat puitteet	Selvitys raskaan liikenteen liikenteellisen sujuvuuden edistämisestä	Selvitys valmis kyllä/ei	2028	Elinvoimaohjelma
Vahvistamme kestäviä liikumisen muotoja	Lähijunaliikenteen vuorotiheyksien parantaminen	Raidereformipäätös tehty kyllä/ei Lähijunaliikenteen käyttäjämäärien kehitys (hlöä). Tavoitteena vuosittainen kasvu.	2026–2029	Elinvoimaohjelma
	Linja-autoliikenteen palvelutason edistäminen kaupunkiseudun yhteistyöllä	Nyssen käyttäjämäärien kehitys (hlöä). Tavoitteena vuosittainen kasvu.	2028–2029	Elinvoimaohjelma
	Yritysalueiden saavutettavuutta parantavien joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen ratkaisujen toteuttaminen	Yritysalueille toteutettujen kestävien liikkumisen olosuhteita parantavien toimenpiteiden määrä. Tavoitellaan vähintään 1 kpl vuosittain	2027–2029	Elinvoimaohjelma
Ymmärrämme lähi- luonnon merkityksen	Koko kunnan viheraluesuunnitelman laatiminen ja toteutuksen käynnistäminen	Viheraluesuunnitelma valmis kyllä/ei	2027–2029	Elinvoimaohjelma
Vahvistamme kestäviä liikumisen muotoja	Kehitetään joukkoliikennettä ja varmistetaan palveluliikenteen säilyminen	Palveluliikenteen (palvelubussi) matkustajamäärien seuranta. Tavoitteena, että palveluliikenteen matkustajamäärät pysyy samana.	Jatkuva	Hyvinvointiohjelma

Palvelusuunnitelma

Katujen ja yleisten alueiden kunnossapito:

Kunnanhallituksen linjauksen mukaisesti katujen kunnossapito, taajamametsien hoito sekä leikki-
paikkojen tarkastus- ja korjaustoiminta siirtyvät vuoden 2027 alusta Lempäälän Kiinteistöhuolto-
ja Tekniikka LEKITEK Oy:n vastuulle. Toimintamuutos edellyttää infrapalveluiden ja Lekitekin vä-
lisen yhteistyön toimintamallien kehittämistä erityisesti sopimusohjauksen, palvelutasojen

määrittelyn, laadunvalvonnan, palautteiden käsittelyn sekä tiedonkulun osalta. Muutoksen yhteydessä osa henkilöstöstä ja vakansseista siirtyy yhtiön palvelukseen.

Katujen talvikunnossapidossa uuden urakkamallin käyttöönotto lisää kustannusten ennakoitavuuteen liittyvää epävarmuutta.

Liikenneturvallisuus:

Edistämme liikenneturvallisuutta osana kunnan hyvinvointiohjelman tavoitteiden toteuttamista. Vuonna 2027 painopisteenä ovat seudullisten liikenteen rauhoittamisen periaatteiden valmistelu ja käyttöönotto sekä liikenneturvallisuustyön vahvistaminen yhteistyössä kunnan eri palvelualueiden kanssa.

Joukkoliikenne ja kestävä liikkuminen:

Vahvistamme kestävien liikkumismuotojen käyttöä kehittämällä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita sekä lisäämällä joukkoliikenteen houkuttelevuutta. Kohdennamme toimenpiteitä vaikuttavimpiin kohteisiin, priorisoimme pyöräilyn pääreitit. Seuraamme aktiivisesti käyttäjämäärien kehitystä.

Palveluliikenne:

Palvelubussi palvelee kuntalaisia kolmena päivänä viikossa. Nykyinen liikennöintisopimus on voimassa kesään 2028 saakka.

Viheralueet

Käynnistämme viheraluesuunnitelman laadinnan leikkipaikkaverkon selvityksellä osana kunnan elinvoimaohjelman toteuttamista.

Myllyrannan tapahtumapuiston kehittämistä jatketaan vuonna 2027 alueen viihtyisyyttä, turvallisuutta ja tapahtumatoiminnan edellytyksiä vahvistavilla kehittämistoimilla. Tapahtumapuistolle haetaan neljättä kertaa peräkkäin Green Flag Award -tunnustusta.

	TP2025	TA 2026	TA 2027
Kunnossapidettävät kaavatiekilometrit	152	152,5	156,3
Kunnossapitosop. mukaiset yksityistiekilometrit	105	102,5	96,9
Jalankulun ja pyöräilyn väylät kilometrit	65,7	69,3	71,3
Jalankulun väylät kilometrit	6,9	8,1	8,1

MAANKÄYTÖN SUUNNITTELU

Tehtäväalueen tavoitteena on maankäyttö laadukkaasti, ympäristöä säästävästi ja kustannustehokkaasti siten, että vähennetään ympäristövaikutuksia ja tarjotaan monipuolisesti elämisen edellytyksiä. Lopputuotteina ovat korkeatasoiset asuin-, yritys- ja yleiset alueet sekä kunnallistekniset järjestelmät. Maankäytön suunnittelun tehtävänä on kunnan yleis- ja asemakaavoitus sekä strateginen maankäytön suunnittelu.

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Aika- taulu	Toimen- pideoh- jelma
Rohkai- semme ak- tiiviseen kuntalaisuu- teen	Yritystoiminnan mahdol- listaminen kylissä: Kylien yritystoimintaan kannus- tetaan mahdollistamalla pienyrittäjätoimintaan liit- tyvä rakentaminen.	Yritystoimintaan liittyvien sijoitta- mislupien määrän kasvu (rapor- tointi aloitetaan vuodesta 2027) Rakentuneiden kohteiden määrän kasvu (raportointi aloitetaan vuo- desta 2027)	2027– 2029	Kyläoh- jelma
Olemme Suomen suurin kylä- yhteisö	Tuemme ja edistämme kyläkohtaisten kehittä- missuunnitelmien laati- mista ja hankkeiden to- teuttamista.	Laadittujen kehittämissuunnitel- mien määrä (tavoite 1/valtuusto- kausi) Kylien kehityshankkeiden määrän kasvu (Kanttri ry:n haetaan tieto vuosittain)	2027– 2029	Kyläoh- jelma
Raken- namme viih- tyisää asuin- ympäristöä	Päivitetään strateginen yleiskaava. Tavoitteena helpottaa kylien rakenta- mista kyläyleiskaavoit- tusta nopeammalla ta- valla.	Strategisen yleiskaavan päivitys on laadittu / ei ole laadittu Lisäksi kylien asukasmäärän kehi- tys raportoidaan vuosittain.	2027– 2029	Kyläoh- jelma
	Laaditaan selkeät kylä- ja hajarakentamisen peri- aatteet.	Periaatteet on laadittu / ei ole laa- dittu	2027– 2029	Kyläoh- jelma
	Marjamäen palvelu- ja asumisratkaisujen edistä- minen yleissuunnitelman mukaisesti	Yleiskaava valmis (kyllä/ei) Asemakaava valmis (kyllä/ei)	2026– 2029	Elinvoi- maoh- jelma

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Aika- taulu	Toimen- pideoh- jelma
	Piippo-keskuksen korttelialueen kehittäminen asumisen, kulttuuri- ja järjestötoiminnan sekä yrittämisen kohteeksi	Asemakaava hyväksytty (kyllä/ei)	2026– 2029	Elinvoi- maoh- jelma
Hyödyn- nämme si- jaintimme tarjoamat mahdolli- suudet	Kaupunkiseudun eteläistä kasvusuuntaa edistävät liikennehankkeet	Yleiskaava käynnistetty (kyllä/ei)	2027– 2029	Elinvoi- maoh- jelma
Raken- namme toi- mivat puit- teet	Yritysalueiden strategisen suunnitelman laatiminen osana strategista yleiskaavaa huomioiden Pirkanmaan teollinen vaihemaakuntakaava	Yritysalueiden strateginen suunnitelma valmis (kyllä/ei)	2027– 2029	Elinvoi- maoh- jelma

Palvelusuunnitelma

Keskeisimpinä yleiskaavatöinä valmistellaan Marjamäen eteläosan osayleiskaavaa hyväksymiseen ja Lastusten kyläyleiskaava ehdotukseksi. Käynnistetään strategisen yleiskaavan laatiminen ja luonnosvaihe, sekä Nurmen yleiskaavan suunnittelutyö. Asemakaavoitusta jatketaan keskustan ja Sääksjärven keskustan alueella erityisesti aseman edistämiseksi sekä Marjamäessä ja Lopentien pientaloalueen laajennuksella. Vuosittainen tontinjakokaava laaditaan ja sen prosessia edelleen kehitetään. Vuoden 2027 aikana eteenpäin vietävät kaavat määrittämään kunnanvaltuuston päättämässä kaavoitusohjelmassa, jota edelleen kehitetään. Kaavoitusohjelman kohteiden lisäksi varaudutaan vuosittain laatimaan myös muutamia pieniä kaavamuutoksia hakemusten perusteella.

Maankäytön suunnittelussa pyritään edistämään strategisen yleiskaavan, seudun rakennesuunnitelman 2040 sekä MAL-sopimuksen toteutumista. Maankäytön suunnittelua tehdään Pirkanmaan maakuntakaavan 2040:n linjausten pohjalta. Osallistutaan maankäytön keinoin edunvalvontaan ja yhteistyöhön seudullisten väylähankkeiden ja pääradan kehittämisen edistämiseksi. Hajarakentamista ohjataan valmistelemalla sijoittamislupia, ja seurataan niiden määrän kehitystä. Osallistutaan poikkeamis päätösten valmisteluun rakennusvalvonnan kanssa. Jatketaan käsittely- ja palveluprosessien kehittämistä.

Kaavatyössä tavoitellaan, että vähintään 80 % asuintonttivarannosta sijoittuisi joukkoliikennevyöhykkeelle enintään 500 m etäisyydelle joukkoliikenteestä. Tällä vaikutetaan hyvinvointiin, kestävien liikuntamuotojen käyttöön ja kulkutapajakaumaan ja sitä kautta ilmastovaikutuksiin, palvelujen tasapuoliseen saavutettavuuteen, sekä kuntatalouteen lisäämällä olemassa olevan joukkoliikenteen käyttöastetta.

Talouteen vaikuttaa edelleen haastava rakentamisen suhdanne, ja kaavoituskumppaneilla ei ole mahdollisuutta edistää puoleltaan yhtiömuotoisia ja hankekaavoja. Kaavoituksen painopisteessä on tulevana vuonna huomioitu tämä ja asuinrakentamisen tilanteen kompensoiminen pientalo-kaavoituksella. Asetuksen mukaisen tietomallipohjaisen kaavoituksen valmistelut, ohjelmahankinnat ja koulutukset käynnistyvät.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALVONTA

Rakennus- ja ympäristövalvonnan toiminta painottuu lakisääteisten viranomaistehtävien (kuten luvat, ilmoitukset ja valvonta-asiat) toteuttamiseen.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta, valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamisen ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa.

Ympäristövalvonta käsittelee ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan luvat, ilmoitukset ja rekisteröinnit. Ympäristönsuojelu huolehtii luonnon-, ilman- ja vesiensuojelusta, meluntorjunnasta sekä jätehuollon valvonnasta niin, että turvataan kestävästi kehittyvä, terveellinen ja viihtyisä sekä luontosuhteiltaan monimuotoinen luonnonympäristö.

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari	Aika- taulu	Toi- menpi- deoh- jelma
Ymmärrämme lähiluonnon merkityksen	Toteutetaan ilmastonmuutosta hillitseviä toimia ja edistetään luonnon monimuotoisuutta.	Luonnon monimuotoisuusohjelman, ympäristönsuojelun edistämishjelman, energiaohjelman ja ilmastotiekartan toimenpiteiden seuranta ja raportointi tehdään vuosittain.	Jatkuva	Hyvinvointiohjelma
Edistämme kestäviä ratkaisuja ja kiertotaloutta	Uusien luonnonsuojelu-kohteiden toteuttaminen edistämään luonnon monimuotoisuutta	Suojellut alueet (ha), tavoitteena vuosittainen kasvu	2027–2029	Elinvoimaohjelma

Palvelusuunnitelma

Rakentamisen suhdanteessa ei ole vielä havaittu merkittävää muutosta ja mm. kerrostalorakentamisen vähäisyyden arvioidaan edelleen vaikuttavan rakennusvalvonnan tuloihin. Rakentamislain voimaantulo on poistanut luvanvaraisuudesta tietyt lupatyypit, joka myös osaltaan vaikuttaa rakennusvalvonnan tuloihin. Kunnan omistuksessa olevat kaava-alueet ja niiltä suunnitelmallisesti luovutettavat tontit tukevat pientalorakentamista. Humalamäen alueen luvitus- ja katselmustoiminta jatkuvat vuonna 2027. Myös Punaportin alueen rakentamiseen liittyvä luvitus voi käynnistyä. Rakennusvalvonnan digitalisaatio ja tietojen toimittaminen rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (Ryhti) kasvattavat rakennusvalvonnan ICT-kuluja.

Rakentamislain voimaantulo on tuonut merkittäviä muutoksia rakennusvalvonnan toimintaan. Lupakynnyksen muutos on vähentänyt pienten rakennushankkeiden lupamääriä, mutta samalla rakennusvalvonnan työ on muuttunut vaativammaksi. Osaamistarve on kasvanut mm. juridiikan, tietomalliosaamisen sekä ilmasto- ja vähähiilisyysvaatimusten osalta. Neuvontapyyntöjen ja annetun neuvonnan määrä on lisääntynyt. Myös muutoksenhakuajan pidentyminen on lisännyt rakentamisen ennakoaloitustilusten ja vakuuksien käsittelyä.

Parhaillaan käynnissä oleva rakennusvalvontauudistus tuo edelleen muutoksia rakentamislakiin. Valmisteilla olevat muutokset mahdollistaisivat rakennuttajavalvonnan laajemman käytön sekä etäyhteyksin tehtävät viranomaiskatselmukset rakennusvalvonnan harkinnan perusteella. Sen sijaan vaatimus nykyistä suuremmista rakennusvalvontayksiköistä ei olisi toteutumassa. Rakennusvalvonnan toimintaa ja palveluja kehitetään mm. lainsäädännöllisten muutosten ja palautteiden perusteella. Asiakastyytyväisyyttä selvitetään aiempien vuosien tapaan loppuvuodesta toteutettavalla asiakaskyselyllä. Asiakastyytyväisyydessä tavoitellaan tasoa 4/5.

Ympäristönsuojelussa lupa- ja valvonta-asioiden ohella toteutettavat ympäristönsuojelun edistämistoimenpiteet pohjautuvat luonnon monimuotoisuusohjelman (lumo-ohjelma) ja ympäristönsuojelun edistämishjelman toimenpiteiden toteuttamiseen. Toimenpiteisiin sisältyy mm. luonnonsuojelualueiden lisääminen kunnan alueilla. Vuonna 2027 osallistutaan Lupa- ja valvontaviraston toimesta päivitettävän alueellisen vesienhoidon toimenpideohjelman 2028–2032 suunniteluun. Toimenpidetarpeet ympäristön tilan parantamiseksi ovat kasvaneet, mutta käytettävissä olevat resurssit rajoittavat ympäristönsuojelun edistämistehtäviä. Ilmastomuutoksen vaikutukset heijastuvat ympäristön tilaan mm. vesistöjen ja luonnon tilan osalta.

Rakennusvalvonta	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Rakennusvalvonnan lupien määrä	214	240	240
Valmistuneiden asuntojen määrä	52	90	90
Työmaakatselmusten määrä	429	350	350
Rakennusvalvonnan ilmoitusten käsittely	307	300	300
Neuvontapyyntöjen määrä Lupapisteessä *			300

Ympäristönsuojelu	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Ympäristö- ja maa-aineslupapäätösten määrä	2	3	3
Muiden ympäristönsuojelun hakemusasioiden käsittelymäärä *			20
Lausunnot rakentamista koskeviin hakemusasioihin	59	40	40
Valvontaohjelman mukaisten valvontakäyntien määrä	23	18	20
Muiden ympäristönsuojelun valvontakäyntien määrä *			25

* Uusi raportoitava suorite

INVESTOINNIT

INVESTOINNIT 1 000 €	TA 2026	Muutos	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Kiinteä omaisuus	-1 420	-1 500	-2 920	-1 400	-1 450	-1 400
Irtain omaisuus	-970	0	-970	0	0	-70
Talonrakennus ja liikuntapaikat	-9 536	-139	-9 675	-5 380	-3 970	-3 170
Liikenneväylät ja viheralueet	-4 665	0	-4 665	-4 885	-6 290	-8 330
Kunta yhteensä, netto	-16 591	-1 639	-18 230	-11 665	-11 710	-12 970

	TA 2026	Muutos	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Kiinteä omaisuus	-1 420	-1 500	-2 920	-1 400	-1 450	-1 400
Maan osto	-1 520	-1 500	-3 020	-1 500	-1 550	-1 500
Maan myynti	100	0	100	100	100	100
Irtain omaisuus	-970	0	-970	0	0	-70
Investointien bruttomenot	-970	0	-970	0	0	-70
Rahoitusosuudet yht.	0	0	0	0	0	0
Hakkarin liikuntasalin irtaimisto	-70	0	-70	0	0	0
Saikan talon irtaimisto	-900	0	-900	0	0	0
Moision koulun liikuntahallin irtaimisto	0	0	0	0	0	-70
Talonrakennus ja liikuntapaikat	-9 536	-139	-9 675	-5 380	-3 970	-3 170
Investointien bruttomenot yht.	-9 820	-139	-9 959	-5 420	-3 970	-3 170
Rahoitusosuudet yht.	284	0	284	40	0	0
Liikuntapaikkojen investoinnit	-70	0	-70	-70	-70	-70
Hakkarin liikuntahallin peruskorjaus	-1 800	-660	-2 460	0	0	0
Kiinteistöjen peruskorjaukset	-900	0	-900	-1 000	-1 000	-1 000
Saikantalo	-4 350	800	-3 550	0	0	0
Ruskea-ahteen liikuntapaikka	-200	-140	-340	0	0	0
Hakkarin koulu	-2 500	0	-2 500	-4 100	0	0
Nurmen koulun leasinglunastus	0	-139	-139	0	0	0
Keskuskenttä ja Kanavan kenttä	0	0	0	-250	0	0
Moision liikuntahalli	0	0	0	0	-2 900	-2 100
Liikenneväylät ja viheralueet	-4 665	0	-4 665	-4 885	-6 290	-8 330
Investointien bruttomenot yht.	-4 665	0	-4 665	-4 885	-6 290	-8 330
Rahoitusosuudet yht.	0	0	0	0	0	0
Yritysalueet	-255	0	-255	-875	-1 570	-1 670
Keskustan rakentaminen	-150	0	-150	-210	-500	-130
Kaava-alueet	-3 510	0	-3 510	-2 600	-2 370	-3 280
Yleiset alueet	-450	0	-450	-450	-450	-350
Yhteishankkeet	-300	0	-300	-150	-150	-150
Muut alueet	0	0	0	-200	-1 000	0
Sääksjärven kehittäminen	0	0	0	-300	-150	-2 650
Matkailun edistämishankkeet	0	0	0	-100	-100	-100
Kunta yhteensä netto	-16 591	-1 639	-18 230	-11 665	-11 710	-12 970

Lempäälän kunta yhteensä	TA 2026	Muutos	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Investointimenot	-16 975	-1 639	-18 614	-11 805	-11 810	-13 070
Investointitulot/ Rahoitusosuudet	284	0	284	40	0	0
Investointitulot/ Omaisuuden luovutustulot	100	0	100	100	100	100
Investoinnit netto	-16 591	-1 639	-18 230	-11 665	-11 710	-12 970

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

Investointityypit: U = uusinvestointi, L = laajennusinvestointi, K = korvausinvestointi

Investoinnin tavoitteet: PL = palvelumäärän lisäys, PP = palvelukyvyn parantaminen, TT = tuotannon tehostaminen

Aloit- ja valmistumisvuosi: Jos investointi on jatkuvaluoteinen, niin vuosien kohdalla merkinnät < > ja tällöin hankkeella ei ole kokonaiskustannusarviota.

Hankeryhmä	Tyyppi U, L, K,	Tavoite PL, PP, TT	Aloit- tus- vuosi	Valm. vuosi
KIINTEÄ OMAISUUS				
Maan osto	U	PL/PP	<	>
Maan myynti	U	PL/PP	<	>
IRTAIMEN OMAISUUDEN HANKINTA				
				>
LIIKUNTAPAIKKA- JA TALONRAKENNUSINVESTOINNIT				
Liikuntapaikkojen peruskorjaukset.	U/L/K	PL/PP/PT	<	>
Liikuntapaikkojen peruskorjauksille on varattu vuosittainen 70 000 euron investointimääräraha. Kohde/kohteet esitetään lautakunnalle käynnistyspäätöksen yhteydessä.				
Kiinteistöjen peruskorjaukset.	K	PL/PP/PT	<	>
Kiinteistöjen peruskorjaushankkeille on varattu vuodelle 2027 1 milj. euron investointimääräraha. Isoimpia hankkeita vuodelle 2027 ovat mm. Puntalan leirikeskuksen kunnostustyöt, Moisio koulun vanhan osan tiivistys- ja ulkopuoliset korjaustyöt sekä aurinkopaneelien lisääminen olemassa				

Hankeryhmä	Tyyppi U, L, K,	Tavoite PL, PP, TT	Aloit- tus- vuosi	Valm. vuosi
oleviin kiinteistöihin vaiheittain suunnitelman mukaisesti. Yhdyskuntalautakunta päättää kohteiden käynnistämisestä erikseen.				
Hakkarin koulun peruskorjaus. Hakkarin koulun peruskorjaus valmistuu viimeistään loppuvuodesta 2027.	K	PP/TT	2026	2027
Keskuskentän ja Kanavan koulun kenttien tekonurmien uusinta. Kenttien nykyiset tekonurmet on toteutettu vuonna 2022 Sääksjärven koulun kentän käytetystä tekonurmesta. Kierrätetystä tekonurmesta toteutettujen kenttien laatu ei ole ollut riittävällä tasolla, mikä on aiheuttanut turvallisuusriskejä ja lisännyt huoltokuluja. Tekonurmen suositeltu vaihtoväli on keskimäärin 10 vuotta käytöstä ja kentän laatuvaatimuksista riippuen.	K	PP	2027	2027
LIIKENNEVÄYLÄT JA VIHERALUEET				
<u>Sääksjärven kehittäminen</u> Sääksjärven asemakorttelin suunnittelu jatkuu	U	PL/PP/TT	2026	2030
<u>Yritysalueet</u> Moisiolammentien yritysalueen katu- ja yleisen alueen suunnitelmat on laadittu vuonna 2026. Väylien ja kunnallistekniikan toteutus vuonna 2027.	L	PL/PP/TT	2026	2027
Pajavasarakadun asemakaavan muutoksen myötä alueelle suunnitellaan kävelyn ja pyöräilyn väylä vuonna 2027 ja rakentaminen on vuonna 2028.	L	PL/PP/TT	2027	2028
Myllyvainion katusuunnitelmat on laadittu vuonna 2026. Katujen ja kunnallistekniikan toteutus vuonna 2027.	U	PL/PP/TT	2026	2027

Hankeryhmä	Tyyppi U, L, K,	Tavoite PL, PP, TT	Aloit- tus- vuosi	Valm. vuosi
<u>Keskustan kehittäminen</u>				
Kirkonmäen kadut asemakaavan muutoksen yhteydessä laaditaan katu- ja yleisen alueen suunnitelmat vuonna 2027. Toteutus tulevinä vuosina.	L	PP	2026	>
Kortteli 114 ympäröivien katujen viimeistelytyöt toteutetaan, mikäli kortteli rakentuu muutoin.	U	PP	<	>
<u>Kaava-alueet</u>				
Punaportin asemakaava-alueen katujen toteuttaminen käynnistyi vuonna 2026 ja kohde saadaan valmiiksi vuonna 2027.	U	PL/PP/TT	2024	2027
Haurala 1 asemakaava-alueen toteutussuunnittelu on laadittu vuonna 2026. Katujen ja yleisten alueiden toteutus käynnistyy vuonna 2027 ja jatkuu vuonna 2028.	U	PL/PP/TT	2026	2028
<u>Muut alueet</u>				
Soitinmäen asemakaavan (vankila) katujen toteutussuunnittelu käynnistyy. Rakentaminen vuonna 2028.	U	PL/PP	2027	2028
<u>Saneeraukset</u>				
Kadunsaneerauskohteille on varattu 800 000 euroa. Vuonna 2027 jatketaan Sääksjärventien saneerausta, muut kohteet esitetään lautakunnalle käynnistyspäätöksen yhteydessä.	K	PP	<	>
<u>Yleiset alueet</u>				
Yleisten alueiden kohteille on varattu 450 000 euroa. Katuja päällystetään ja katuvalaisimia uusitaan sekä vaihdetaan led-valaisimiin. Lisäksi toteutetaan puistoväylän parantaminen. Kohteet esitetään lautakunnalle käynnistyspäätöksen yhteydessä.	U/L	PL/PP/TT	<	>

Hankeryhmä	Tyyppi U, L, K,	Tavoite PL, PP, TT	Aloi- tus- vuosi	Valm. vuosi
<u>Yhteishankkeet</u>	L	PL/PP/TT	<	>
<u>Matkailun edistämishankkeet</u>				
Vuonna 2027 Myllyrannan tapahtumapuistoa kehitetään edelleen alueen viihtyisyyttä, turvallisuutta ja tapahtumatoinnin edellytyksiä parantavilla toimenpiteillä.	U/L/K	PL/PP/TT	<	>